

МІЖНАРОДНІ МУЛЬТИДИСЦИПЛІНАРНІ
НАУКОВІ ІНТЕРНЕТ-КОНФЕРЕНЦІЇ

www.economy-confer.com.ua

Світ наукових досліджень

Збірник наукових
публікацій міжнародної
мультимідисциплінарної наукової
інтернет-конференції

Випуск 53

18-19 червня 2026 р.

ISSN 2786-6823 (print)

AKADEMIA NAUK STOSOWANYCH
WYŻSZA SZKOŁA ZARZĄDZANIA I ADMINISTRACJI
W OPOLE

Тернопіль, Україна – Ополе, Польща
2026

УДК 001 (063)

Світ наукових досліджень. Випуск 53: матеріали Міжнародної мультидисциплінарної наукової інтернет-конференції (м. Тернопіль, Україна, м. Ополе, Польща, 18-19 червня 2026 р.) / за ред. : О. Патряк та ін. ГО “Наукова спільнота”, WSZIA w Opolu. Тернопіль: ФО- П Шпак В.Б. 2026. 199 с.

Збірник наукових публікацій укладено за матеріалами доповідей наукової мультидисциплінарної інтернет-конференції «Світ наукових досліджень. Випуск 53», які оприлюднені на інтернет-сторінці www.economy-confer.com.ua

Оргкомітет

ГО Наукова спільнота

Патряк Олександра Тарасівна, кандидат економічних наук, ЗУНУ;

Шевченко (Огінська) Анастасія Юріївна, кандидат економічних наук, директор ТОВ «Школа для майбутнього»;

Яремко Оксана Михайлівна, кандидат юридичних наук, доцент, ЗУНУ;

Станько Ірина Ярославівна, кандидат юридичних наук, адвокат;

Назарчук Оксана Михайлівна, доктор філософії (Ph.D.), ННІ «Юридичний інститут КНЕУ імені Вадима Гетьмана»;

Гомотюк Оксана Євгенівна, доктор історичних наук, професор, ЗУНУ;

Біловус Леся Іванівна, доктор історичних наук, кандидат філологічних наук, професор, ЗУНУ;

Ребуха Лілія Зіновіївна, доктор педагогічних наук, кандидат психологічних наук, професор, ЗУНУ;

Недошитко Ірина Романівна, кандидат історичних наук, доцент, ЗУНУ;

Стефанишин Олена Василівна, кандидат історичних наук, доцент, ЗУНУ;

Ухач Василь Зіновійович, кандидат історичних наук, доцент, ЗУНУ;

Яблонська Наталія Мирославівна, кандидат філологічних наук, старший викладач, ЗУНУ;

Савчук Надія Антонівна, кандидат психологічних наук, доцент, ЛНТУ;

Рудакевич Оксана Мирославівна, кандидат філософських наук, ЗУНУ;

Русенко Святослав Ярославович, Відокремлений структурний підрозділ «ФКЕПТ ЗУНУ».

Адреса оргкомітету:

46005, Україна, м. Тернопіль, а/с 797

тел. +380977547363 e-mail: economy-confer@ukr.net

Оргкомітет конференції не завжди поділяє думку учасників. В збірнику максимально точно збережена орфографія і пунктуація, які були запропоновані учасниками. Повну відповідальність за достовірність несуть учасники, їх наукові керівники та рецензенти.

Всі права захищені. При будь-якому використанні матеріалів конференції посилання на джерело є обов'язковим. Усі роботи ліцензуються відповідно до Creative Commons Attribution 4.0 International License

ISSN 2786-6823 (print)

© ГО “Наукова спільнота” 2026

© Автори статей 2026

Географічні науки

Рушак Володимир Олегович

**ГЕОІНФОРМАЦІЙНА ОЦІНКА ЗСУВНОЇ
СПРИЙНЯТЛИВОСТІ ТА РИЗИКІВ З УРАХУВАННЯМ
ПРИРОДООХОРОННОГО СТАТУСУ ТЕРИТОРІЙ.....102**

Фізичне виховання та спорт

Пода Володимир Іванович

**ПЕДАГОГІЧНІ УМОВИ ФОРМУВАННЯ СОЦІАЛЬНИХ
НАВИЧОК УЧНІВ СЕРЕДНЬОГО ШКІЛЬНОГО ВІКУ НА
УРОКАХ ФІЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ.....106**

Федоренко Владислава Максимівна

**ПСИХОФІЗІОЛОГІЧНІ ПОКАЗНИКИ УСПІШНОСТІ
СТУДЕНТІВ-СПОРТСМЕНІВ ТА МЕТОДИ ПОДОЛАННЯ
ЗМАГАЛЬНОГО СТРЕСУ.....110**

Державне управління

Кулібаба Євгеній Олександрович

**ЦИФРОВІЗАЦІЯ ПОДАТКОВОГО АДМІНІСТРУВАННЯ ЯК
ФАКТОР ПІДВИЩЕННЯ ФІСКАЛЬНОЇ ЕФЕКТИВНОСТІ
ДЕРЖАВИ.....113**

Масляк Мирослава Ігорівна

**РОЛЬ КУЛЬТУРНИХ ХАБІВ У СИСТЕМІ ПУБЛІЧНОГО
УПРАВЛІННЯ: ДОСВІД ДЕЦЕНТРАЛІЗАЦІЇ.....115**

Церковна Альона Володимирівна

**ЯКІСНЕ УПРАВЛІННЯ ЗАКЛАДАМИ ОХОРОНИ
ЗДОРОВ'Я У СІЛЬСЬКИХ ГРОМАДАХ ЯК ЧИННИК
СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНОГО РОЗВИТКУ ТЕРИТОРІЙ.....119**

4. Кілієвич О. І. Цифрова трансформація публічного управління: виклики для місцевого самоврядування. Публічне управління та адміністрування. 2023. № 12. С. 110-118. DOI: <https://doi.org/10.32782/2663-6468.2023.12.16>
5. Корнієнко В. О. Інноваційні стратегії розвитку територіальних громад: досвід України та світу. Науковий вісник Ужгородського національного університету. 2022. Т. 2, вип. 71. С. 89-94. DOI: <https://doi.org/10.32782/2225-5028.2022.71.2.18>

ЯКІСНЕ УПРАВЛІННЯ ЗАКЛАДАМИ ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я У СІЛЬСЬКИХ ГРОМАДАХ ЯК ЧИННИК СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНОГО РОЗВИТКУ ТЕРИТОРІЙ

Церковна Альона Володимирівна

кандидат економічних наук, доцент,

Одеський національний медичний університет

ORCID: 0000-0002-3277-9296

Інтернет-адреса публікації на сайті:

<https://www.economy-confer.com.ua/full-article/6961/>

Актуальність проблеми якісного управління закладами охорони здоров'я у сільських громадах посилилася в умовах воєнного стану. Для віддалених і прифронтових сіл амбулаторія, пункт здоров'я або центр первинної медико-санітарної допомоги є не лише медичною установою, а елементом безпеки, соціальної стабільності та життєздатності громади. За даними Світового банку, у 2024 р. близько 30,5 % населення України проживало у сільській місцевості [1]. Отже, якість сільської медицини безпосередньо пов'язана із правом значної частини населення на доступну допомогу.

Health Cluster у 2026 р. визначає пріоритетом для прифронтових і високоризикових територій травматологічну допомогу, екстрене реагування, базову первинну допомогу, психосоціальну підтримку, безперервність лікування хронічних захворювань і маршрути направлення пацієнтів [3]. Для прифронтових сіл це означає, що медицина повинна бути не тільки доступною, а й стійкою до обстрілів, відключень електроенергії, дефіциту транспорту та кадрових втрат.

Наукові джерела обґрунтовують охорону здоров'я як пріоритет соціального розвитку територіальних громад [4, с. 45-58]. Проблеми соціальної інфраструктури у селах створюють життєвий дискомфорт і посилюють міграційні настрої молоді [5, с. 331-349]. Тому розвиток сільського ЗОЗ доцільно оцінювати не лише через кількість прийомів або укладених декларацій, а й через ширший соціальний ефект: збереження людського капіталу, зменшення вимушених виїздів за медичною допомогою, підтримку працездатного населення та довіру до місцевої влади.

Особливо показовою є проблема базової лабораторної діагностики. У частині віддалених громад відсутня не тільки лабораторія, а й пункт забору біоматеріалу. У такій ситуації пацієнт не може швидко здати загальний аналіз крові, сечі, глюкозу, креатинін, печінкові показники або С-реактивний білок. Для

осіб із гіпертонічною хворобою, цукровим діабетом, анемією, серцевою недостатністю або після госпіталізації це створює ризик пізнього виявлення ускладнень. Якщо кожне базове обстеження потребує поїздки до районного чи обласного центру, медична допомога формально існує, але фактично є недоступною.

Ефективна модель управління ЗОЗ у сільській громаді має будуватися на принципі «медицина близько до людини». Це не означає створення повноцінної лікарні у кожному селі. Йдеться про раціональний мінімум послуг на місці та організовану взаємодію з кластерною лікарнею: сімейний лікар, медична сестра, вакцинація, ЕКГ, пульсоксиметрія, контроль глюкози, базові швидкі тести, пункт забору аналізів, телемедичні консультації, виїзди до маломобільних пацієнтів, транспортний супровід і зрозумілий маршрут пацієнта.

Таблиця 1

**Управлінські рішення для забезпечення доступної медицини
у віддаленій громаді**

Проблема	Рішення громади та ЗОЗ	Очікуваний ефект
Відсутність лабораторії	Пункт забору аналізів, договір із лабораторією, логістика біоматеріалу	Рання діагностика, менше вимушених поїздок, точніші діагнози-більш ефективне лікування
Кадровий дефіцит	Житло для лікаря, місцеві стимули, залучення інтернів, телемедицина	Утримання кадрів, стабільність прийому
Віддалені села	Мобільні виїзди, соціальний транспорт, графік прийомів у старостинських округах	Доступність для літніх, маломобільних осіб, матерів з дітьми
Воєнні ризики	Генератор, резерв ліків, пальне, план евакуації, захищена комунікація, можливість розгорнути додаткові місця	Безперервність допомоги у кризі

Джерело: складено автором на основі [3; 6; 7; 8].

Важливим інструментом для важкодоступних територій є мобільні медичні бригади. В. Сузима та Т. Юрочко доводять, що низька доступність первинної допомоги для сільського населення України була суттєво посилена війною, руйнуванням медичної й транспортної інфраструктури, особливо у прифронтових та деокупованих сільських районах [6, с. 25-31]. Мобільна бригада може проводити огляди, вакцинацію, базовий скринінг, забір аналізів, контроль хронічних хворих, психологічну підтримку та направлення до спроможного закладу.

Взаємодія громади із ЗОЗ має бути активною. Місцеве самоврядування не повинно обмежуватися ремонтом приміщення чи оплатою комунальних послуг. Його роль ширша: стратегічне планування, співфінансування критичних потреб, організація транспорту, підтримка медичних кадрів, залучення грантів, моніторинг якості та комунікація з населенням. Закон України «Про місцеве

самоврядування в Україні» створює організаційну й фінансову основу для участі громад у вирішенні питань місцевого розвитку [9].

Для ефективного розвитку ОТГ медицина має бути реалізована як набір вимірюваних управлінських дій: відкриття пункт забору аналізів; забезпечення щотижневих медичних виїздів до старостинських округів; придбання портативного ЕКГ-апарату; організація соціального транспорту до кластерної лікарні; встановлення генератору в амбулаторії; укладення договору із лабораторією; створення телемедичного кабінету; запровадження щоквартального звіту про стан медичних послуг.

Програма медичних гарантій у 2026 р. охоплює 46 пакетів медичних послуг [7]. Проте для жителя віддаленого села доступність виникає не автоматично, а через організацію первинного контакту, діагностику, направлення, транспорту і післягоспітального супроводу. Постанова Кабінету Міністрів України № 174 визначає механізм функціонування госпітальних округів і кластерів [8], однак на рівні громади ця логіка має бути доповнена локальними маршрутами: що лікується на місці, що передається до кластерної лікарні, хто відповідає за транспорт і як пацієнт повертається під нагляд сімейного лікаря.

Практичний досвід U-LEAD щодо Полицької громади показує, що навіть невелика сільська громада може створити власний центр первинної медико-санітарної допомоги і розглядати його як інструмент розвитку території [10]. Цей приклад підтверджує: ефективність сільської медицини залежить не лише від розміру бюджету, а й від управлінської ініціативи, правильного контракування, комунікації з населенням і розуміння ЗОЗ як інвестиції в людей.

Таким чином, якісне управління ЗОЗ у сільських громадах є чинником не лише охорони здоров'я, а й соціально-економічного розвитку територій. У віддалених і прифронтових селах медицина виконує стабілізаційну функцію: підтримує безпеку, знижує нерівність доступу, допомагає людям із хронічними захворюваннями, формує довіру до місцевої влади та зменшує відчуття покинутості території. Оптимальна модель має поєднувати базову доступність послуг на місці, лабораторну логістику, мобільні виїзди, телемедицину, транспорт до кластерної лікарні, кризову готовність і регулярний моніторинг потреб населення.

Ключові слова: сільська медицина, територіальна громада, прифронтові села, заклад охорони здоров'я, управління, соціальна інфраструктура, мобільні медичні бригади.

Список літератури:

1. World Bank. Rural population (% of total population) – Ukraine. World Development Indicators. URL: <https://data.worldbank.org/indicator/SP.RUR.TOTL.ZS?locations=UA> (дата звернення: 15.06.2026).
2. World Health Organization. Ukraine. Health Cluster. 2026. URL: <https://healthcluster.who.int/countries-and-regions/ukraine> (дата звернення: 13.06.2026).

3. Костюк В. С., Ревуцька А. О., Пархоменко Л. А., Фротер О. С. Охорона здоров'я як пріоритет соціального розвитку територіальних громад. Актуальні питання у сучасній науці. 2023. № 9 (15). С. 45-58. DOI: [https://doi.org/10.52058/2786-6300-2023-9\(15\)-45-58](https://doi.org/10.52058/2786-6300-2023-9(15)-45-58).
4. Фесіна Ю. Г. Регіональні особливості розвитку сільських територій: від соціальних перспектив реалізації молоді до трудової міграції. Економічні науки. Серія «Регіональна економіка». 2017. Вип. 14(55). С. 331-349.
5. Suzyma V. V., Yurochko T. P. Bridging gaps: improving the access of primary health care in rural Ukraine through mobile health units. Reproductive Health of Woman. 2024. № 1 (72). Р. 25-31. DOI: <https://doi.org/10.30841/2708-8731.1.2024.301592>.
6. Безоплатні послуги в Програмі медичних гарантій 2026. Національна служба здоров'я України. URL: <https://nszu.gov.ua/gromadianam/bezoplatni-poslugi-v-programi-medicnih-garantii-20-1> (дата звернення: 15.06.2026).
7. Деякі питання організації спроможної мережі закладів охорони здоров'я: постанова Кабінету Міністрів України від 28.02.2023 р. № 174. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/go/174-2023-%D0%BF> (дата звернення: 10.06.2026).
8. Про місцеве самоврядування в Україні: Закон України від 21.05.1997 р. № 280/97-ВР. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/go/280/97-%D0%B2%D1%80> (дата звернення: 15.06.2026).
9. Якісні медичні послуги у селі: досвід Полицької громади. U-LEAD з Європою. 2024. URL: <https://u-lead.org.ua/news/406> (дата звернення: 15.06.2026).